

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Omakotiliitto edustaa pientalo- ja vapaa-ajanasukkaita ja omistajia Suomessa, ollen alan ainoa valtakunnallinen edunvalvoja. Omakotiliitto on sitoutumaton ja yleishyödyllinen kansalaisjärjestö. Omakotiliitossa on jäseniä noin 70 000 (kotitaloutta), jotka kuuluvat lähes 230 paikalliseen jäsenyhdistykseen. Tarjoamme monipuolisia palveluita, neuvontaa (kuten rakentaminen, energia-asiat, lakineuvonta, pihaneuvonta) ja tietoa asumiseen liittyvästä lainsäädännöstä.

Suomessa on lähes 1,2 miljoonaa omakotitaloa ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa. Omakotiliitto lausuu asiaan pientalo- ja vapaa-ajanasukkaiden näkökulmasta.

Tausta

Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön marraskuussa 2023 voimaan tulleen uusiutuvan energian direktiivin muuttamisesta annetun direktiivin (EU) 2023/2413, RED III -direktiivin, uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen organisointia ja kestoja koskeva sääntely. Lainsäädäntöhanke on osa ympäristöministeriön Yhden luukun palvelujen hanke -kokonaisuutta.

Omakotiliiton huomiot

Omakotiliitto pitää tärkeänä, että yleisön mahdollisuudet vaikuttaa päätöksen valmisteluun turvataan, kuten esimerkiksi on mainittu uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden uudesta pykälästä 3 a. Todetun mukaan SOVA-lain mukaiseen ympäristöarviointiin sisältyy kaksi mahdollisuutta vaikuttaa päätöksen valmisteluun, jotka ovat alkuvaiheen kuuleminen sekä päätösluonnoksesta kuuleminen. Näistä vaiheista tulee tiedottaa lupahankkeissa aina riittävän ajoissa, jotta varmistetaan pientalo- ja vapaa-ajan asukkaiden vaikutusmahdollisuudet.

Esityksen vaikutusarvioiden mukaan sääntelyn täytäntöönpanosta kohdistuisi kotitalouksiin monilta osin välilliset ja vähäiset vaikutukset. Kuluttajia kiinnostaa uusiutuvan energian edistäminen sekä myös itse tuotettavan uusiutuvan energian hyödyntäminen. Esityksen mukaan menettelykäsikirjan sisältöön esitetään lisättäväksi uusiutuvaa energiaa omiin tarpeisiin tuottavia hankkeita koskevat tiedot ja uusiutuvan energian yhteisöjä koskevat tiedot, minkä odotetaan helpottavan kotitalouksien mahdollisuuksia saada tietoa uusiutuvan energian tuottamisesta omaan käyttöön. Omakotiliitto pitää tärkeänä konkreettista viestintää kotitalouksille, mitä menettelyn sujuvoittaminen käytännössä tarkoittaa ihmisille.

Esityksen mukaan uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla ja niillä sovellettavalla YVA-menettelyä koskevalla vapautuksella odotetaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia kotitalouksien mahdollisuuksiin osallistua omaa ympäristöään koskevaan päätöksentekoon, sillä nopean kehittämisen alueiden nimeämisvaiheessa tehtäisiin SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi, joka pitää sisällään laajat mahdollisuudet mielipiteiden esittämiseen. Lisäksi nopean kehittämisen alueilla toteutettavia hankkeita koskisi ympäristöhaittojen lieventämistoimia koskevat ehdot sekä ennakoimattomien ympäristöhaittojen seulontavelvoite. Omakotiliitto pitää tätä hyvänä.

Esityksessä on todettu vaikutusarvioissa, että lupamenettelyille asetettavat määräajat saattavat asettaa kotitalouksille aikataulupaineita niiden ympäristöön suunniteltuja uusiutuvan energian hankkeita koskeviin menettelyihin osallistumisen osalta. Omakotiliitto korostaa ajoissa tapahtuvan viestinnän merkitystä, jotta tiedot tavoittavat ajoissa pientalo- ja vapaa-ajanasukkaat ja turvataan osallistumismahdollisuudet.

Jatkamme mielellämme yhteistyötä aiheessa.

Kunnioitavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander	Ari Rehnfors
toiminnanjohtaja	puheenjohtaja